

Jaarverslag 2018
Stichting Bevordering
Hervormd Onderwijs,
te Veenendaal

INHOUDSOPGAVE

I ALGEMENE TOELICHTING

1	Oprichting en doelstelling	4
2	Samenstelling bestuur	5
3	Bestuursverslag	6

II JAARREKENING

1	Balans per 31 december 2018	14
2	Staat van baten en lasten over 2018	16
3	Toelichting	
3.1	Toelichting algemeen	17
3.2	Toelichting op de balans	19
3.3	Toelichting op de staat van baten en lasten	21

III OVERIGE GEGEVENS

1	Gebeurtenissen na balansdatum	26
2	Controleverklaring	27

IV BIJLAGEN

1	Beurswaarden per 31 december 2018	
---	-----------------------------------	--

I

ALGEMENE TOELICHTINGEN

1 Oprichting en doelstelling

De Stichting Bevordering Hervormd Onderwijs (SBHO) is opgericht voor onbepaalde tijd bij notariële akte d.d. 29 december 1995 en is ingeschreven onder nummer 41265033 bij de Kamer van Koophandel te Utrecht.

Doelstelling

Volgens artikel 3 van de statuten is het doel van de stichting als volgt te omschrijven:

- a. het beheren van vermogen, het doen van uitkeringen daaruit uitsluitend ten behoeve van het in stand houden van en uitbreiden van basisonderwijs dat wordt gegeven op onderwijsinstellingen die uitgaan van en gesticht zijn door de Algemene Kerkenraad der Hervormde Gemeente (G.G.) van Veenendaal en het verlenen van materiele ondersteuning aan het bestuur van de Stichting "SHS" bij de uitoefening van haar taak om scholen voor het basisonderwijs op te richten en in stand te houden.
- b. het doen van uitkeringen aan door het bestuur vast te stellen charitatieve doelen welke bij voorkeur nauw verbonden zijn met identiteitsgebonden onderwijszaken.

De stichting beoogt niet het behalen van winst.

Besluitvorming en bevoegdheden

Mutaties in de vermogensportefeuille worden alleen in een bestuursvergadering genomen, nadat hiertoe eerst advies is ingewonnen bij beleggingsadviseur van de ABN AMRO. Besluiten worden vervolgens in opdracht gegeven door de penningmeester en door de ABN AMRO, voorafgaande aan uitvoering, geverifieerd bij de voorzitter of secretaris.

Tenslotte dient ten aanzien van het vermogensbeheer te worden opgemerkt dat in situaties waarbij er voorzienbare risico's kunnen ontstaan voor de vermogensportefeuille, de beleggingsadviseur van de ABN AMRO de stichting hierop attendeert en adviseert.

Voor wat betreft het doen van betalingen betreffende het beheer van de stichting is de penningmeester zelfstandig bevoegd tot het doen van betalingen tot een betalingslimiet van € 1.000,- per transactie. Voor transacties boven de € 1.000,- is flattering noodzakelijk door de voorzitter of de secretaris.

ANBI status

Per 21 juni 2010 is vanuit de Belastingdienst de ANBI-beschikking ontvangen, waarin de stichting per 1 januari 2010 wordt aangemerkt als ANBI.

Maatschappelijk verantwoord vermogensbeleid (duurzaam beleggen)

De Stichting stelt zich ten doel om een maatschappelijk verantwoord vermogensbeleid te voeren, door middel van duurzaam beleggen. Hierbij zal, binnen de grenzen van de mogelijkheden daartoe, gekozen worden voor vermogensportefeuilles van ondernemingen en overheden, die minimaal de duurzaamheidsscore 'redelijk' behalen voor criteria op milieu, sociaal- en corporate governance-gebied.

Om verdere invulling te kunnen geven aan het maatschappelijk verantwoord vermogensbeleid, heeft de Stichting begin april 2018 met de ABN AMRO een deelovereenkomst Duurzaam Beleggingsadvies afgesloten. Dit houdt in:

- ▶ Duurzaam Beleggingsadvies kenmerkt zich door adviezen die zijn gericht op beleggingsfondsen die duurzaamheidscriteria meenemen in hun beleggingsbeleid. De bank zal daarbij niet adviseren om te beleggen in ondernemingen die een slechte duurzaamheidsscore halen op basis van de ABN AMRO Duurzaamheidsindicator.
- ▶ Zodra een onderneming/overheid binnen de vermogensportefeuille een slechte duurzaamheidsscore krijgt, dan zal de bank adviseren deze onderneming te verkopen.

Met ingang van april 2018 is Duurzaam Beleggingsadvies voor de Stichting medebepalend bij het beheer van de vermogensportefeuille, dat wil zeggen alleen fondsen met de duurzaamheidsindicator Redelijk, Goed of Uitstekend zullen in portefeuille worden gehouden. Fondsen met de indicator Slecht zullen niet worden aangekocht c.q. worden afgestoten.

2 Samenstelling bestuur

Het bestuur is bij het uitbrengen van deze jaarrekening als volgt samengesteld:

<i>Naam</i>	<i>Woonplaats</i>	<i>Functie</i>	<i>Afvaardiging</i>
M. Roelofse	Veenendaal	Voorzitter	SHS
E. van Leeuwen	Veenendaal	Secretaris	Algemene Kerkenraad
J.C.P. Kok	Veenendaal	Penningmeester	Algemene Kerkenraad
J.G.N. Schreuders	Veenendaal	Lid	SHS
R. Reedeker	Veenendaal	Lid	Algemene Kerkenraad

3 Bestuursverslag

Ontwikkeling vermogensportefeuille 2018

Onderstaand is de ontwikkeling van de vermogensportefeuille in 2018 gegeven voor wat betreft de beurswaarde alsook voor wat betreft de balanswaarde.

	Beurswaarde			Balanswaarde		
	31-12-2018	31-12-2017	mutatie	31-12-2018	31-12-2017	mutatie
Aandelen	2.040.403	2.306.594	-12%	1.675.537	1.740.429	-4%
Obligaties	474.035	690.079	-31%	461.275	620.840	-26%
Onroerend goed	285.231	259.468	10%	277.345	240.636	15%
Liquide middelen	207.713	285.952	-27%	207.713	285.952	-27%
Totaal vermogen	3.007.382	3.542.093	-15%	2.621.870	2.887.857	-9%

De beurswaarde betreft de verhandelbare waarde. Dit betreft de marktwaarde per 31 december 2018 vermeerderd met het coupon rendement t/m 31 december 2018.

De balanswaarde betreft de daadwerkelijke aankoopwaarde, tenzij de beurswaarde per 31 december 2018 lager ligt dan de aankoopwaarde. In die gevallen wordt als balanswaarde de beurswaarde aangehouden.

Het bestuur baseert zich bij de sturing van de vermogensportefeuille op het vastgestelde beleggingsmemorandum en het hierin gekozen beleggingsprofiel. Sinds 11 mei 2015 geldt hierbij een vermogensverdeling volgens het profiel matig offensief. Uitgangspunt bij dit profiel blijft rendementsgroei op (middel)lange termijn. De nadruk ligt hierbij vooral op de zakelijke waarden (aandelen en onroerend goed) en minder op de vastrentende waarden (obligaties en liquiditeiten). Hiermee is er sprake van een zeker risico, omdat de beweeglijkheid (volatiliteit) van het belegbaar vermogen groter is. Het bestuur van de SBHO houdt daarom ook rekening met mindere jaren of jaren waarin het vermogensrendement zelfs negatief zal zijn. Dit laatste is acceptabel, omdat de vermogensportefeuille

gemiddeld genomen een lange beleggingshorizon kent, waarmee het effect van negatieve ontwikkelingen wordt gedempt.

Voorgaande betekent, dat ondanks dat er sprake is van een zeker risico, er op lange termijn toch een hoger vermogensrendement is te verwachten. Belangrijkste reden daarvoor is dat het herstellvermogen van de zakelijke waarden (aandelen en onroerend goed) veel hoger ligt dan van de vastrentende waarden (obligaties en liquiditeiten).

Samenstelling vermogen

De vermogensportefeuille kende per 31 december 2018 de onderstaande verdeling:

Aandelen	68%	(aanbevolen 55%, bandbreedte beleggingsmemorandum 20%-70%)
Obligaties	16%	(aanbevolen 27%, bandbreedte beleggingsmemorandum 10%-55%)
Onroerend goed	9%	(aanbevolen 13%, bandbreedte beleggingsmemorandum 0%-30%)
Liquide middelen	7%	(aanbevolen 5%, bandbreedte beleggingsmemorandum 0%-70%)

Hiermee lag de verdeling van de vermogensportefeuille binnen de gestelde bandbreedtes welke zijn opgenomen in het beleggingsmemorandum. Uitgangspunt daarbij is een risicoprofiel van het type *matig offensief*.

Rendementsontwikkeling

Per 31 december 2018 kwam de marktwaarde (lees: beurswaarde) van de vermogensportefeuille uit op € 3.007.382,-. Ten opzichte van 31 december 2017 was er sprake van een daling de vermogensportefeuille met € 534.711,-. Deze daling betrof voor € 299.096,- uitkeringen aan het onderwijs en giften die in 2018 werden gedaan. De resterende daling van € 235.615,- werd veroorzaakt door een negatief vermogensrendement van -4,2% in 2018. Dit negatieve vermogensrendement betrof vrijwel alle onderliggende portefeuilles.

Voor wat betreft de aandelen portefeuille bedroeg het rendement -3,3%, waarmee er voor het eerst sinds 2011 sprake was van een negatief rendement op de aandelen portefeuille. Het negatieve resultaat betrof volledig de niet-gerealiseerde koersresultaat. Voor wat betreft het gerealiseerde koersresultaat was er wel sprake van een positief rendement.

Het vermogensresultaat op de obligatieportefeuille lag op -8,2%. Hiermee was er voor het eerst sprake van een negatief resultaat op obligaties. Ook voor wat betreft de obligaties werd het negatieve resultaat volledig veroorzaakt door het niet-gerealiseerde koersresultaat. Ook voor obligaties was er, voor wat betreft het gerealiseerde koersresultaat, wel sprake van een positief rendement.

Er zijn in 2018 wederom geen nieuwe obligatieportefeuilles aangekocht omdat de verwachtingen nog te onzeker waren en de couponrendementen erg laag liggen. De bestaande portefeuille kent een gemiddeld jaarlijks couponrendement van 4-4,5%, wat als zeer redelijk kan worden gezien.

Voor wat betreft de obligatieportefeuille geldt in algemene zin als uitgangspunt de: solvabiliteit van de debiteur (uitgangspunt is de AAA- of AA-kwaliteit), de resterende looptijd en de rente van de obligatie ten opzichte van de kapitaalmarkt. Binnen de obligatieportefeuille wordt een zogenaamde 'dakpan'-constructie nagestreefd, waarbij jaarlijks bedragen vrijvallen door aflossing. Ten aanzien van de obligatieportefeuille dient te worden opgemerkt dat op dit moment het handhaven van alleen AAA- en AA-kwaliteiten niet meer mogelijk is. Enerzijds is er sprake van een hoge frequentie in aanpassing van de ratings, hetgeen dan kan resulteren in korte doorlooptijden binnen de portefeuille. Anderzijds is het nauwelijks meer mogelijk om voldoende spreiding binnen de portefeuille aan te houden bij handhaving van minimaal de AA-kwaliteit. Eind 2017 kende de obligatieportefeuille minimaal de A-kwaliteit.

Het rendement op het onroerend goed is uitgekomen op -6,2%. Hiermee was er voor het eerst sprake van een negatief resultaat op onroerend goed. Ook voor wat betreft de onroerend goed werd het negatieve resultaat volledig veroorzaakt door het niet-gerealiseerde koersresultaat. Ook voor wat betreft onroerend goed was er, voor wat betreft het gerealiseerde koersresultaat, wel sprake van een positief rendement.

Voor onroerend goed wordt rekening gehouden met sterk wisselende resultaten, omdat deze vermogenscategorie wordt gekenmerkt door een hoog risico. Daarom is ook als uitgangspunt gesteld om de vermogensportefeuille voor onroerend beperkt te houden.

Voor wat betreft de liquide middelen kwam het vermogensresultaat op 0,1%, waarmee het rendement voor het zesde jaar op rij kromp, dit als gevolg van de verdere daling van de markttrente.

De vermogenskosten bleven gehandhaafd op 0,8% (van het gemiddeld totale vermogen).

Het gemiddelde netto vermogensrendement kwam in 2018 op -5,0% en lag daarmee aanzienlijk onder de gestelde doelstelling van 6 à 6,5%.

	2018	2017	2016	2015
Aandelen - gerealiseerd resultaat	135.952	240.610	227.304	119.313
Aandelen - ongerealiseerd resultaat	-208.561	-26.050	-3.456	73.347
<i>a Aandelen - totaal resultaat</i>	<i>-72.609</i>	<i>214.560</i>	<i>223.848</i>	<i>192.660</i>
Obligaties - gerealiseerd resultaat	18.200	25.311	38.817	34.375
Obligaties - ongerealiseerd resultaat	-66.044	224	-16.436	-31.529
<i>b Obligaties - totaal resultaat</i>	<i>-47.844</i>	<i>25.535</i>	<i>22.381</i>	<i>2.846</i>
Onroerend goed - gerealiseerd resultaat	0	0	0	0
Onroerend goed - ongerealiseerd resultaat	-16.787	1.539	16.493	304
<i>c Onroerend goed - totaal resultaat</i>	<i>-16.787</i>	<i>1.539</i>	<i>16.493</i>	<i>304</i>
<i>d Liquide middelen</i>	<i>196</i>	<i>667</i>	<i>1.779</i>	<i>5.758</i>
Totaal Bruto Rendement (a+b+c+d)	<u>-137.044</u>	<u>242.301</u>	<u>264.501</u>	<u>201.568</u>
<i>Vermogensrendement aandelen</i>	<i>-3,3%</i>	<i>9,3%</i>	<i>9,8%</i>	<i>9,0%</i>
<i>Vermogensrendement obligaties</i>	<i>-8,2%</i>	<i>3,4%</i>	<i>2,6%</i>	<i>0,3%</i>
<i>Vermogensrendement onroerend goed</i>	<i>-6,2%</i>	<i>0,6%</i>	<i>9,3%</i>	<i>0,6%</i>
<i>Vermogensrendement liquide middelen</i>	<i>0,1%</i>	<i>0,2%</i>	<i>0,6%</i>	<i>1,2%</i>
<i>Vermogensrendement totaal (bruto)</i>	<i>-4,2%</i>	<i>6,8%</i>	<i>7,3%</i>	<i>5,6%</i>
Totaal kosten	-0,8%	-0,8%	-0,8%	-0,8%
Netto vermogensrendement	-5,0%	6,0%	6,6%	4,8%

Uitkeringen 2018

In het jaar 2018 is, op verzoek van het bestuur van de Stichting Hervormde Scholen (SHS), voor voor € 294.096,- uitgekeerd aan het basisonderwijs. Dit betrof enerzijds € 280.000,- ter dekking van de aanloopverliezen van de locatie "De Bron". Deze uitkering is onttrokken aan de daartoe gevormde bestemmingsreserve. Anderzijds is € 14.096,- bijgedragen ten behoeve van een onderwijsassistent op de locatie "De Bron".

Daarnaast is in 2018, op verzoek van het bestuur van de SHS, een gift verstrekt van € 5.000,- aan de Stichting Schuilplaats, ter dekking van de exploitatielasten voor het jaar 2019.

Resultaat 2018 en resultaatbestemming

De resultatenrekening laat voor het boekjaar 2018 een negatief resultaat zien van € 268.193. De uitkering aan de SHS van € 280.000 is onttrokken aan de daartoe gevormde bestemmingsreserve. Het resterende (positieve) resultaat van € 11.807,- is toegevoegd aan de algemene reserve.

Gerealiseerde uitkeringen 2015 - 2018

In de onderstaande tabel is een specificatie gegeven van de werkelijke uitkeringen aan het basisonderwijs in de jaren 2015 t/m 2018. De totale uitkering in deze jaren betreft € 976.151,-. Hiervan heeft € 946.000,- betrekking op de dekking van het exploitatietekort van de locatie "De Bron". De overige € 30.151,- betreft overige uitkeringen ten behoeve van specifieke doeleinden.

<i>(cijfers in €)</i>	Werkelijk	Werkelijk	Werkelijk	Werkelijk
	2015	2016	2017	2018
Uitkeringen t.b.v. dekking exploitatietekort "De Bron"	186.000	200.000	280.000	280.000
Uitkeringen overig	0	16.055	0	14.096
Uitkeringen Totaal	186.000	216.055	280.000	294.096

De uitkeringen die werden gedaan ter dekking van de exploitatietekorten van "De Bron" zijn ten laste gebracht van de daartoe gevormde bestemmingsreserve. Deze bestemmingsreserve is in 2014 gevormd ter dekking van de te verwachten tekorten in de jaren 2015 t/m 2018. De bestemmingsreserve bedroeg € 1.000.000,-. Door het bestuur van de SBHO is besloten het restant van deze bestemmingsreserve (van € 54.000,-) toe te voegen aan de bestemmingsreserve die (in 2018) is gevormd ter dekking van de exploitatietekort van "De Bron" voor de jaren 2019 t/m 2022.

Verwachte uitkeringen 2019 - 2022

Medio 2017 is door het bestuur van de SHS aangegeven dat ook voor de jaren na 2018 exploitatietekorten te verwachten zijn, vooral met betrekking tot de school "De Bron". Door het bestuur van de SBHO is besloten om, voor wat betreft de uitkeringen voor de komende jaren, vooralsnog alleen de exploitatietekorten van "De Bron" te dekken. Motivatie hiervoor is enerzijds dat de financiële ondersteuning langer duurt dan oorspronkelijk was gepland. Anderzijds staat ook het vermogensrendement onder druk en blijft het streven om het vermogen reëel in stand te houden. Hierbij zal dan, naast de jaarlijkse uitkeringen, ook de jaarlijkse inflatie moeten worden gecompenseerd.

Mocht de rendementsontwikkeling ruimte geven voor meer financiële ondersteuning, dan wordt aan het bestuur van de SHS de ruimte geboden om aanvullende verzoeken hiertoe in te dienen.

Ten behoeve van de te verwachten uitkeringen aan "De Bron" voor de jaren 2019 t/m 2022 is een bestemmingsreserve gevormd van € 537.000,-. Dit betreft enerzijds de dotatie die in 2017 is gedaan (van € 483.000,-) en anderzijds de al eerder genoemde herbestemming van het restant op de bestemmingsreserve 2015-2018 (van € 54.000,-).

In de onderstaande tabel is een prognose gegeven van de geplande uitkeringen voor de periode 2018 t/m 2022.

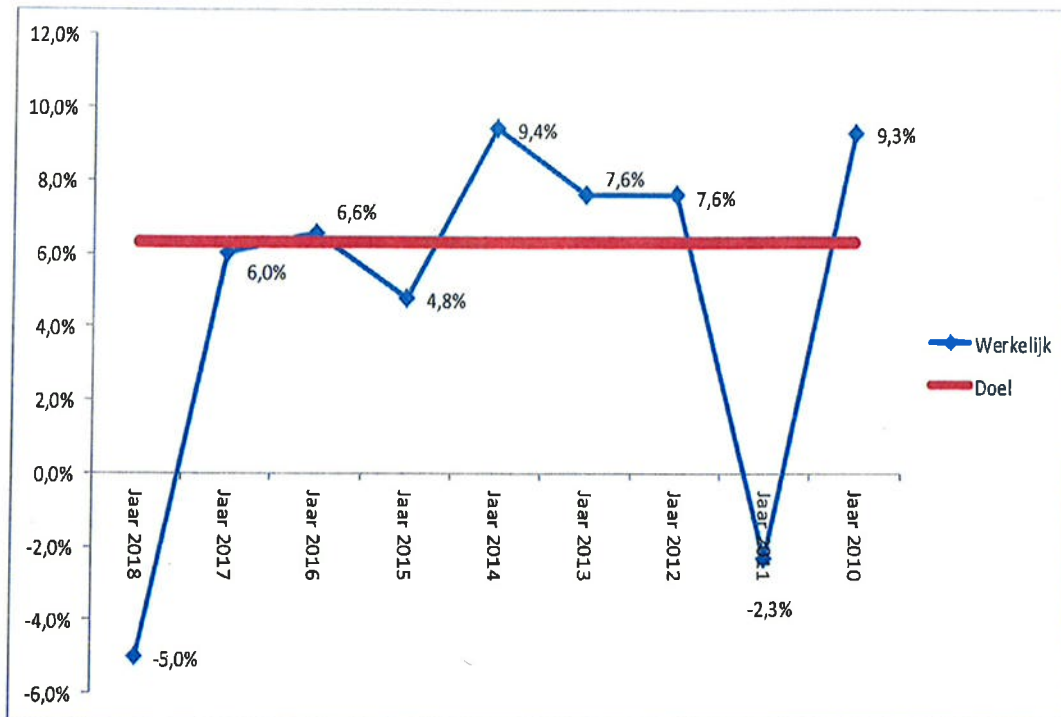
(cijfers in €)	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose
	2019	2020	2021	2022
Uitkeringen t.b.v. dekking exploitatietekort "De Bron"	221.000	141.000	96.000	78.000
Uitkeringen overig	0	0	0	0
Uitkeringen Totaal	221.000	141.000	96.000	78.000

Verwachtingen 2019 en risicomanagement

Doelstelling ten aanzien van het vermogensbeheer blijft het instand houden van het huidige vermogen (€ 3,0 mln) (1), waarbij invulling gegeven kan worden aan voornoemde jaarlijkse uitkeringen aan de SHS (2) alsook de jaarlijkse inflatie wordt gecompenseerd (3). Om deze doelstelling te realiseren blijft een gemiddeld vermogensrendement noodzakelijk van 6 à 6,5%.

In de grafiek op de volgende pagina is het gerealiseerde vermogensrendement over de jaren 2010 t/m 2018 afgezet tegen dit streefdoel. Vastgesteld kan worden dat in 6 van de 9 jaren het streefdoel van 6 à 6,5% werd gerealiseerd. Hiermee gaat het bestuur er vanuit dat er vooralsnog sprake is van een realistische doelstelling, maar dat er ook gerekend moet worden op jaren waarin het rendement (beduidend) lager uit kan komen.

Voor wat betreft het gekozen beleggingsprofiel (matig offensief) wijst de beleggingsanalyse (OPAL), die in 2018 is uitgevoerd door de ABN AMRO, uit dat het gekozen beleggingsprofiel matig offensief de meeste kans biedt op het behalen van de doelstelling (kans 75%-95%). Op grond van die uitkomst is er op dit moment geen aanleiding om het beleggingsprofiel te wijzigen.

Voor het vermogensbeheer zijn verder de geformuleerde uitgangspunten in het beleggingsstatuut, in combinatie met de actuele inschattingen vanuit de adviseurs van de bank, bepalend voor de keuzes die worden gemaakt. De samenstelling van de vermogensportefeuille, alsook de spreiding daarbinnen wordt hierbij periodiek (3 à 4 maal per jaar) herzien op grond van de actuele marktverwachtingen.

Veenendaal, 10 april 2019

Het bestuur

M. Roelofse
Voorzitter

E. van Leeuwen
Secretaris

J.C.P. Kok
Penningmeester

J.G.N. Schreuders
Lid

R. Reedeker
Lid

II

JAARREKENING

1. BALANS PER 31 DECEMBER 2018 (na resultaatbestemming)

	<u>31 december 2018</u>	<u>31 december 2017</u>
ACTIVA		
Vaste activa		
Financiële vaste activa	2.414.308	2.601.905
Viottende activa		
Vorderingen en overlopende activa	20.770	22.627
Liquide middelen	<u>207.713</u>	<u>285.952</u>
	228.482	308.579
TOTAAL ACTIVA	<u>2.642.791</u>	<u>2.910.484</u>

	<u>31 december 2018</u>	<u>31 december 2017</u>
Eigen vermogen		
Stichtingskapitaal	5	5
Algemene reserve	2.100.086	2.088.279
Bestemmingsreserve	<u>537.000</u>	<u>817000</u>
	2.637.091	2.905.284
Kortlopende schulden en overlopende passiva	5.700	5.200
TOTAAL PASSIVA	<u><u>2.642.791</u></u>	<u><u>2.910.484</u></u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2018:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Baten		
Rente obligatie's	25.625	29.875
Bankrente	196	667
Dividenduitkeringen	60.090	58.448
Overige baten	<u>(6.167)</u>	<u>(3.553)</u>
	79.744	85.437
Lasten		
Uitkeringen basisonderwijs	294.096	280.000
Kosten effecten	19.817	19.503
Accountants- en administratiekosten	5.158	5.991
Besluurskosten	302	306
Overige lasten	<u>6.217</u>	<u>6.141</u>
	325.590	311.941
Direkt beleggingsresultaat	<u>(245.846)</u>	<u>(226.504)</u>
In het verslagjaar gerealliseerde koersresultaten	68.437	177.597
In het verslagjaar opgetreden en ongerealliseerde waardeveranderingen	<u>(90.783)</u>	<u>(3.893)</u>
Indirekt beleggingsresultaat	<u>(22.346)</u>	173.704
	(268.193)	(52.800)
Resultaat boekjaar	<u><u>(268.193)</u></u>	<u><u>(52.800)</u></u>
BESTEMMING VAN HET RESULTAAT		
Bestemming van het resultaat		
	<u>Resultaat 2018</u>	<u>Resultaat 2017</u>
Algemene reserve	11.807	227.200
Bestemmingsreserve SHS	<u>(280.000)</u>	<u>(280.000)</u>
Totaal resultaat	<u><u>(268.193)</u></u>	<u><u>(52.800)</u></u>

Dit voorstel is reeds verwerkt in deze jaarrekening.

3.1 TOELICHTING ALGEMEEN

Grondslagen van waardering

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen voor de jaarverslaggeving C1 kleine Organisaties-zonder-winststreven.

De jaarrekening is opgesteld in euro's.

De waarderingsgrondslagen zijn gebaseerd op de historische kosten en kostprijzen.

Activa en passiva, met uitzondering van het eigen vermogen, worden gewaardeerd tegen nominale waarde of verkrijgingsprijs, tenzij een andere waarderingsgrondslag is vermeld.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Vreemde valuta

De posten in de jaarrekening van Stichting Bevordering Hervormd Onderwijs te Veenendaal worden gewaardeerd met inachtneming van de valuta van de economische omgeving waarin de stichting haar bedrijfsactiviteiten voornamelijk uitoefent (de functionele valuta). De jaarrekening is opgesteld in euro's, dit is zowel de functionele als de presentatievaluta van de stichting.

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum.

Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum.

De uit afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of laste van de staat van baten en lasten.

Niet-monetaire activa die volgens de verkrijgingsprijs worden gewaardeerd in een vreemde valuta worden omgerekend tegen de wisselkoers op de transactiedatum (of de benaderde koers)

Financiële vaste activa

De onder dit hoofd opgenomen effecten worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Overige activa en passiva

Alle overige posten in de balans worden gewaardeerd tegen reële waarde, dit kan ook de nominale waarde zijn.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan 12 maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is zodanig gepresenteerd dat daaruit blijkt welk gedeelte vrij besteedbaar is en welk gedeelte is vastgelegd. Indien aan een deel van het eigen vermogen een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven, dan gezien de doelstelling van de organisatie zou zijn toegestaan, is dit deel verantwoord als vastgelegd vermogen. Deze beperking in het bestedingsdoel kan door het bestuur van de stichting of door derden zijn opgelegd. Indien deze beperking door derden is opgelegd dan wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds. In de toelichting wordt het bedrag en de beperkte doelstelling van ieder bestemmingsfonds vermeld. Ook de reden van deze beperking en alle overige voorwaarden die door derden zijn gesteld, worden vermeld.

Indien de beperking zoals bedoeld in de vorige alinea niet door derden, maar door het bestuur is aangebracht, wordt het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve (en niet als bestemmingsfonds). In de toelichting worden het bedrag en de beperkte doelstelling van iedere bestemmingsreserve vermeld. Ook het feit dat het bestuur deze beperking heeft aangebracht, wordt vermeld.

Alle vermogensmutaties worden in de staat van baten en lasten verantwoord. Uitgaven die worden gedekt uit bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen worden eveneens in de staat van baten en lasten verantwoord.

Grondslagen van resultaatbepaling

Het resultaat (saldo) wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Bij de toerekening wordt een bestendige gedragslijn gevolgd. Dit houdt in dat rekening wordt gehouden met de aan een periode toe te rekenen bedragen die in een andere periode zijn of worden ontvangen, dan wel betaald.

Baten waarvoor een bijzondere bestemming is aangewezen, worden afzonderlijk in de (toelichting op de) staat van baten en lasten verwerkt onder vermelding van de aard en bestemming; indien deze baten in het verslagjaar niet volledig zijn besteed, worden de nog niet bestede gelden gereserveerd in de desbetreffende bestemmingsreserve(s) respectievelijk bestemmingsfonds(en).

Een onttrekking aan de bestemmingsreserve respectievelijk -fonds wordt als besteding (last) verwerkt in de staat van baten en lasten.

Indien aan bestemmingsreserve(s) respectievelijk bestemmingsfonds(en) wordt gedoteerd dan wel daaruit wordt geput wordt deze mutatie op de volgende wijze verwerkt: het saldo van de staat van baten en lasten wordt bepaald inclusief het overschot of tekort dat is ontstaan uit hoofde van de baten en lasten met een bijzondere bestemming. Onder de staat van baten en lasten wordt vervolgens een specificatie opgenomen van de verwerking van dit saldo in de onderscheiden posten van het eigen vermogen.

Onder het hoofd *indirekt beleggingsresultaat* worden gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van activa verantwoord.

Als gerealiseerd indirect beleggingsresultaat wordt beschouwd, het verschil tussen de opbrengst bij verkoop en de waardering van de onderliggende waarde.

Het ongerealiseerde indirect beleggingsresultaat wordt bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: Het bestuur van Stichting Bevordering Hervormd Onderwijs, te Veenendaal

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Bevordering Hervormd Onderwijs te Veenendaal gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Bevordering Hervormd Onderwijs per 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving klein C1 "Organisaties-zonder-winststreven".

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Bevordering Hervormd Onderwijs zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het jaarverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720.

Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving klein C1 "Organisaties-zonder-winststreven".

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving klein C1 "Organisaties-zonder-winststreven". In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.
- Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Barneveld, 28 juni 2019
Schuiteman & Partners Registeraccountants B.V.

Was getekend
W. van Reenen RA

